

De invloed van arbeidsmarkt en persoonskenmerken op de studiekeuze

Lex Borghans
Johan Coenen
ROA



Opbouw van de presentatie

- ☞ Inleiding
- ☞ Ontwikkelingen in studiekeuze van schoolverlaters
- ☞ De invloed van arbeidsmarktontwikkelingen op studiekeuze
- ☞ De invloed van persoonskenmerken op studiekeuze
- ☞ Persoonskenmerken en de arbeidsmarkt

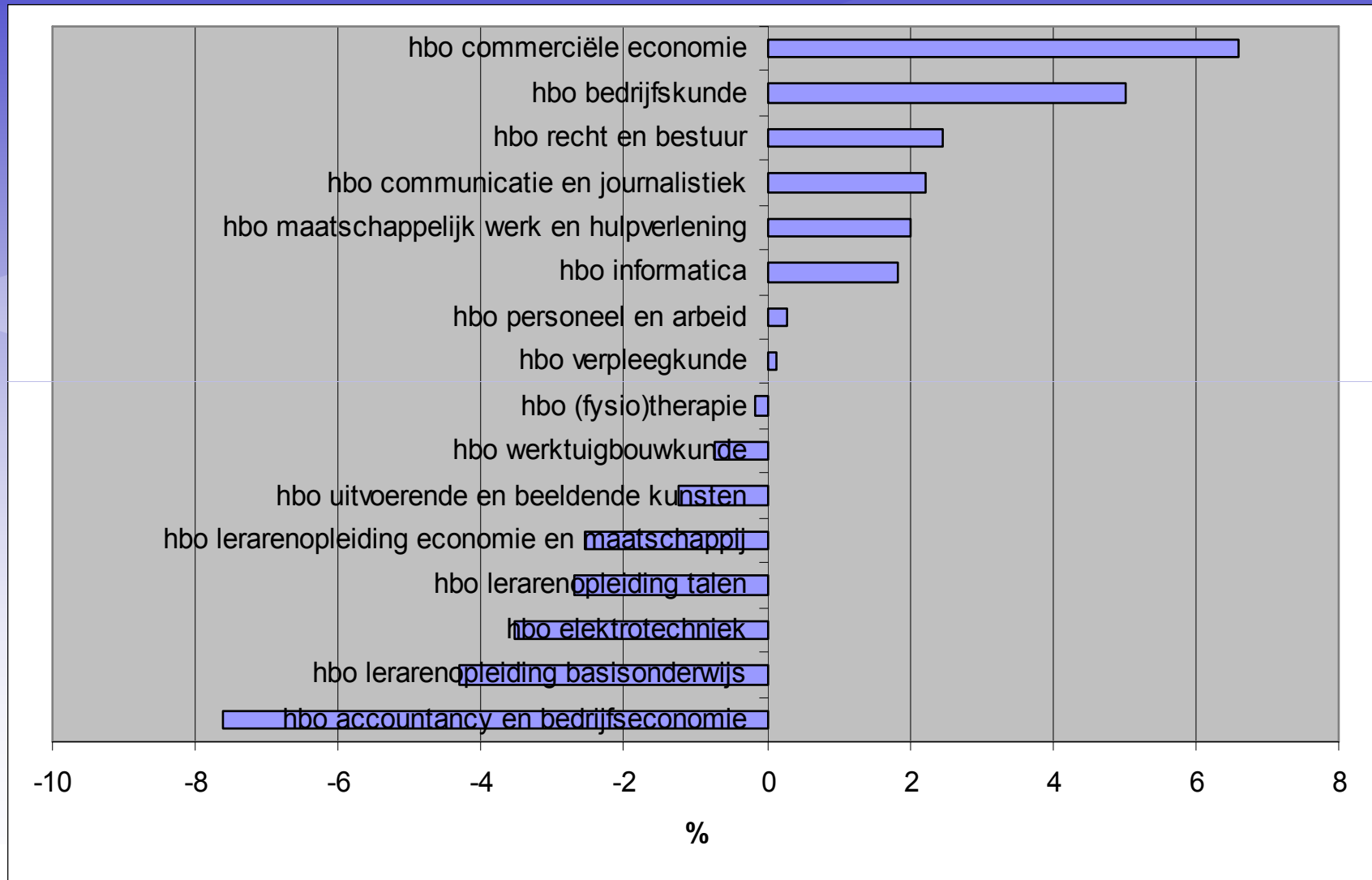


Ontwikkelingen in studiekeuze (1)

HAVO

- ☞ Meest gekozen opleidingen in 2005:
 - ☞ HBO Lerarenopleiding basisonderwijs
 - ☞ HBO Bedrijfskunde
 - ☞ HBO Maatschappelijk werk en dienstverlening
 - ☞ HBO Commerciële economie
 - ☞ HBO Accountancy en bedrijfseconomie
 - ☞ HBO Communicatie en journalistiek
 - ☞ HBO Informatica
 - ☞ HBO Verpleegkunde
 - ☞ HBO (Fysio)therapie
 - ☞ HBO Recht en bestuur

Stijgers en dalers

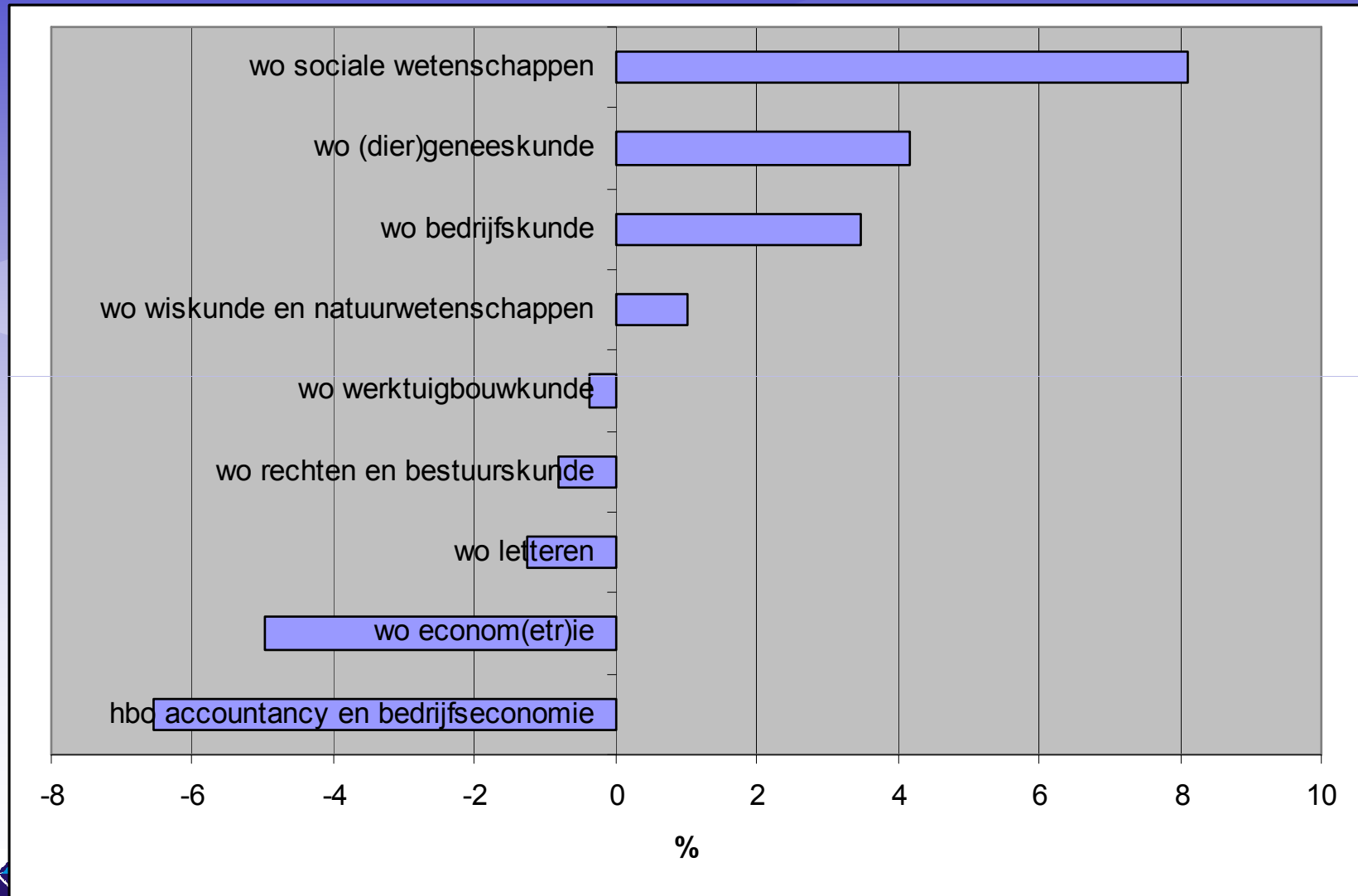


Ontwikkelingen in studiekeuze (2)

VWO

- ☞ Meest gekozen opleidingen in 2005
 - ☞ WO Sociale wetenschappen
 - ☞ WO Rechten en bestuurskunde
 - ☞ WO Wiskunde en natuurwetenschappen
 - ☞ WO (Dier)geneeskunde
 - ☞ WO Letteren
 - ☞ WO Bedrijfskunde
 - ☞ WO Econom(etr)ie
 - ☞ WO Werktuigbouwkunde

Stijgers en dalers



De invloed van arbeidsmarktontwikkelingen op studiekeuze

- ❏ Scholieren kijken bij het maken van de studiekeuze naar lonen en werkloosheid in beroepen waar ze terecht komen?
- ❏ Koppeling data instroom hoger onderwijs met lonen en werkloosheid afgestudeerden hoger onderwijs

Resultaten

	<i>Loon</i>		<i>Werkloosheid</i>	
	<i>B</i>	<i>t</i>	<i>B</i>	<i>t</i>
<i>VMBO</i>	1.284567	1.04	-4.359675	-0.52
<i>HAVO</i>	.5520602	3.63***	.2456623	0.51
<i>VWO</i>	.2826682	2.20**	-.3495863	-0.92

De invloed van persoonskenmerken op studiekeuze

- ❏ Persoonskenmerken van scholieren zorgen ervoor dat zij zich tot bepaalde soorten opleidingen aangetrokken voelen
- ❏ Koppeling tussen SIS en een supplement waarin persoonskenmerken gemeten worden bij respondenten

Persoonskenmerken

- Discount rate
- Locus of control
- Anxiety
- Zelfbeeld
- Zelfvertrouwen
- Risico-aversie
- Toekomstbeeld
- IQ

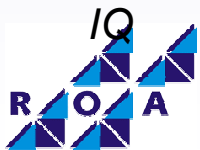


Belang van werkaspecten

- ☞ Autonomie
- ☞ Baanzekerheid
- ☞ Sociale status
- ☞ Mogelijkheden om bij te leren
- ☞ Hoog salaris
- ☞ Uitdaging
- ☞ Carrièreperspectieven
- ☞ Genoeg tijd voor vrijetijdsbesteding
- ☞ Maatschappelijk nut
- ☞ Mogelijkheden tot combinatie met gezinstaken

Resultaten WO (1)

	sterkst positief effect	sterkst negatief effect
<i>Discount rate</i>	Gezondheidszorg	Gedrag & Maatschappij
<i>Locus of control</i>	(n.s.)	Natuur
<i>Anxiety</i>	Natuur	Gedrag & Maatschappij
<i>Zelfbeeld</i>	Recht	Natuur
<i>Zelfvertrouwen</i>	Natuur	Taal & Cultuur
<i>Risico-aversie</i>	(n.s.)	(n.s.)
<i>toekomstbeeld</i>	Gezondheidszorg	Techniek
	Techniek	Taal & Cultuur



Resultaten WO (2)

	sterkst positief effect	sterkst negatief effect
<i>Autonomie</i>	Taal & Cultuur	Economie
<i>Baanzekerheid</i>	(n.s.)	Economie
<i>Sociale status</i>	Recht	(n.s.)
<i>Mogelijkheden om bij te leren</i>	(n.s.)	Recht
<i>Hoog salaris</i>	Economie	Natuur
<i>Uitdaging</i>	Techniek	Gezondheidszorg
<i>Carrièreperspectieven</i>	Techniek	Taal & Cultuur
<i>Genoeg tijd voor vrijetijdsbesteding</i>	Gedrag & Maatschappij	Economie
<i>Maatschappelijk nut</i>	Gedrag & Maatschappij	Economie
<i>Mogelijkheden om werk en gezinstaken te combineren</i>	Economie	(n.s.)

Resultaten HBO (1)

	Sterkst positief effect	Sterkst negatief effect
<i>Discount rate</i>	Techniek	Onderwijs
<i>Locus of control</i>	(n.s.)	(n.s.)
<i>Anxiety</i>	Techniek	Gedrag & Maatschappij
<i>Zelfbeeld</i>	(n.s.)	Economie
<i>Zelfvertrouwen</i>	(n.s.)	(n.s.)
<i>Risico-aversie</i>	(n.s.)	Techniek
<i>toekomstbeeld</i>	Onderwijs	Techniek
<i>IQ</i>	Techniek	Gedrag & Maatschappij

Resultaten HBO (2)

	Sterkst positief effect	Sterkst negatief effect
<i>Autonomie</i>	Gedrag & Maatschappij	Techniek
<i>Baanzekerheid</i>	Onderwijs	Economie
<i>Sociale status</i>	Onderwijs	Gedrag & Maatschappij
<i>Mogelijkheden om bij te leren</i>	Gezondheidszorg	Onderwijs
<i>Hoog salaris</i>	Economie	(n.s.)
<i>Uitdaging</i>	Onderwijs	Economie
<i>Carrièreperspectieven</i>	Economie	Onderwijs
<i>Genoeg tijd voor vrijetijdsbesteding</i>	Economie	Onderwijs
<i>Maatschappelijk nut</i>	Gedrag & Maatschappij	Economie
<i>Mogelijkheden om werk en gezinstaken te combineren</i>	Onderwijs	Economie

Persoonskenmerken en de arbeidsmarkt

- ❏ De invloed van persoonskenmerken op de keuze voor opleidingen met bepaalde arbeidsmarktkenmerken
- ❏ Opleidingen gekarakteriseerd naar gemiddeld loon, gemiddelde werkloosheid, variantie loon binnen opleidingen, variantie loon tussen jaren

Resultaten (1)

	HBO	WO
<i>Gemiddeld loon</i>		
Maatschappelijk nut	-	+
IQ	+	
Discount rate	+	-
Carrièreperpectieven	+	
Toekomstbeeld		+
 <i>Gemiddelde werkloosheid</i>		
IQ	+	+
Maatschappelijk nut	+	+
Hoog salaris	-	
Anxiety		+
Zelfbeeld	-	

Resultaten (2)

	HBO	WO
<i>Variatie lonen binnen cohort opleidingsrichting</i>		
IQ	-	-
Maatschappelijk nut	+	-
Zelfbeeld	-	
Baanzekerheid	-	
Anxiety	-	
<i>Variatie lonen tussen jaarcohorten opleidingsrichting</i>		
IQ	+	-
Carrièreperspectieven		-
Autonomie		-
Anxiety	+	+
Hoog salaris	-	+

Conclusies

- ❏ Lonen van HBO- en WO-afgestudeerden van bepaalde opleidingen hebben effect op de keuze voor deze opleidingen door gediplomeerden van HAVO en VWO
- ❏ Persoonskenmerken en aspecten van werk zijn van invloed op studiekeuze